

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse vedr. mulighederne for at ændre § 55, stk. 1, i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, således at der tilkommer tjenestemænd pension efter de for statens tjenestemænd i Grønland gældende regler, dog med et tillæg på en nærmere fastsat procentdel af den pensionsgivende lønningsindtægt, der har til formål tilnærmelsesvis at udligne forskellen mellem den tjenestemandspension, som pensionerede tjenestemænd bosat i henholdsvis Grønland og Danmark oppebærer. Redegørelsen, som skal afgives inden EM2025, skal bl.a. belyse, hvor stort tillægget bør være for tilnærmelsesvist at kunne udligne forskellen, og hvad det vil koste henholdsvis kommunerne og selvstyret. I samme ombæring skal redegørelsen også belyse, hvor mange der i Grønland er ansat efter tjenestemandsoverenskomsten.

(Medlem af Inatsisartut, Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

1. behandling

Tak for forslaget.

Naalakkersuisut vil indledningsvist oplyse, at der allerede er et arbejde i gang med at sikre ensartede vilkår mellem tjenestemænd i Danmark og Grønland. Status på dette arbejde er, at Medarbejder- og Kompetencestyrelsen i Danmark har påbegyndt arbejdet med at implementere beslutningen om ligestilling af vilkårene for statens ansatte på tværs af Danmark, Grønland og Færøerne. Det er styrelsens klare og tilkendegivne ambition, at arbejdet kan udmønte sig for statens ansatte i Grønland pr. 1. april 2026. Naalakkersuisut havde naturligvis gerne set dette arbejde gennemført hurtigere, men tager denne statslige udmelding til efterretning.

Som oplyst af forslagsstiller har IMAK udarbejdet en rapport om tjenestemandspensionisternes vilkår. Naalakkersuisut har læst rapporten med interesse, da området er af stor vigtighed for Naalakkersuisut.

Naalakkersuisut finder imidlertid, at Inatsisartut bør være opmærksomme på en række forhold knyttet til den pågældende rapport. Rapporten er således udarbejdet på baggrund af data om 6 personer. Der er dermed ikke tale om en repræsentativ eller omfattende undersøgelse. Rapportens behandling af skatter og alderspension giver herudover desværre ikke et reelt grundlag for at træffe konklusioner på området.

Naalakkersuisut anerkender arbejdet med at udarbejde den pågældende rapport, men Naalakkersuisut er samtidig også nødt til at understrege, at rapporten i sig selv ikke udgør et tilstrækkeligt grundlag for at træffe beslutninger på et nødvendigt oplyst grundlag.

Der er naturligvis ikke tvivl om, at der er forskel på størrelse af tjenestemandspensionerne i henholdsvis Grønland og Danmark. Flere skiftende Naalakkersuisut har rejst dette forhold over for staten, ligesom sagen har været genstand for drøftelse i Folketinget. Forklaringen på forskellen er grundlæggende, at der er forskel på lønningerne i Grønland og Danmark. Det er således den optjente pensionsalder og det løntrin eller skalatrin, man befinder sig på, når man går på pension, som bestemmer pensionens størrelse. Det betyder konkret, at pensionen for tjenestemænd følger udviklingen i tjenestemandslønningerne i det land, hvor man bor. Tjenestemandsområdet er ikke det eneste område, hvor der er forskel på lønningerne i henholdsvis Grønland og Danmark. Det gør sig også gældende for de ufaglærte, for akademikerne m.fl. Naalakkersuisut er enig i, at der ikke bør være forskelsbehandling på dette område, og vil derfor tage sagen op med de danske ministre.

Samtidig finder Naalakkersuisut det væsentligt at der er opmærksomhed på sikre sammenhæng i tilrettelæggelsen af større nye tiltag på tværs af pensionsområdet, herunder i forhold til alderspensionen, tjenestemandspensionsområdet og den obligatoriske pensionsopsparing. Større reformtiltag kan få vidtrækkende konsekvenser for såvel borgernes planlægningsmuligheder og -behov som sikring af et langtidssikret og økonomisk holdbart pensionssystem for det offentlige.

Naalakkersuisut må også understrege, at Naalakkersuisut ikke er enig i, at Grønland skal afholde udgifter til pensionstillæg for statens tidligere ansatte. Naalakkersuisut må således erindre om, at tjenestemandspensionen er et rent statsligt anliggende. Dette ændres ikke af at Grønlands Selvstyre på vegne af staten administrerer udbetalingerne af tjenestemandspension for statens tidligere ansatte her i landet. At tilføje et tillæg oven i tjenestemandspensionen vil i øvrigt stille tjenestemandspensionister økonomisk væsentligt bedre, end landets øvrige pensionister, som ikke har været tjenestemænd. Naalakkersuisut ønsker ikke, at der på denne måde indføres en sådan forskelsbehandling af landets pensionister.

Henset til det arbejde, der allerede er i gang, ser Naalakkersuisut det således ikke som hensigtsmæssigt at udarbejde en rapport som foreslået af forslagsstiller.

Naalakkersuisut anerkender imidlertid samtidig et klart behov for at øge vidensniveauet på området, hvilket er i overensstemmelse med såvel IMAK's rapport og forslagsstillers målsætninger. Naalakkersuisut ønsker således ændringsforslaget at udvide rammerne for redegørelsen, og at behandle sagen i et helhedsperspektiv.

Med henblik på at få en bedre belysning af de faktiske forhold fremsætter Naalakkersuisut derfor et ændringsforslag, der lyder således:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut udarbejder en redegørelse for de historiske årsager for indretningen af vores tjenestemandssystem. Redegørelsen skal vurdere såvel dansk og grønlandsk lovgivning samt administrationspraksis på

tjenestemandsområdet både i et historisk og nutidigt perspektiv. Redegørelsen skal herudover vurdere, hvorvidt de igangsatte tiltag for en ensartning imellem Grønland og Danmark af tjenestemandspensionen for statens tidligere ansatte her i landet har vist sig effektive og fremkomme med løsningsforslag, såfremt dette ikke måtte være tilfældet. Redegørelsen skal afgives til EM2025.”

Tidspunktet for færdiggørelsen kan ikke være tidligere, idet arbejdet ikke vil kunne færdiggøres, før det ovennævnte igangsatte arbejde i statens Medarbejder- og kompetencestyrelse er gennemført.

På den baggrund vil jeg på vegne af Naalakkersuisut indstille Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse.